

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 321/2006 privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, precum și a modului de repartizare și de utilizare a sumei prevăzute în bugetul Ministerului pentru Românii de Pretutindeni pentru această activitate

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ (*)

În prezent, asociațiile românilor din afara granițelor se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește finanțarea proiectelor, motiv pentru care Ministerul pentru Românii de Pretutindeni propune modificarea legii specifice.

Comunitățile românești din afara granițelor, îndeosebi cele din emigrație sunt într-o permanentă dinamică, ceea ce a dus la creșterea numărului asociațiilor și implicit a proiectelor ce pot fi beneficiare ale finanțărilor nerambursabile.

1. Descrierea situației actuale

Potrivit prevederilor art. 7 din Constituția României, republicată statul român sprijină întărirea legăturilor cu românii din afara granițelor țării și acționează pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, cu respectarea legislației statului ai cărui cetățeni sunt.

În conformitate cu art. 1 alin. (2) din HG nr 17 din 2017 Ministerul pentru Românii de Pretutindeni elaborează și aplică politica statului român în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni și acționează pentru întărirea legăturilor cu aceștia.

Sprijinul acordat românilor de pretutindeni este reglementat și prin Legea nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, cu modificările și completările ulterioare.

Așa cum este prevăzut la art. 12 din Legea nr. 299/2007, M.R.P. acordă finanțări nerambursabile destinate derulării proiectelor asociațiilor, organizațiilor, persoanelor juridice și fizice române și din state terțe în beneficiul comunităților românești de pretutindeni, în urma unui proces de evaluare și selecție realizat la nivelul M.R.P.

Actul normativ care reglementează acordarea finanțărilor nerambursabile este Legea nr. 321/2006 privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile

pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, precum și a modului de repartizare și de utilizare a sumei prevăzute în bugetul Ministerului pentru Români de Pretutindeni pentru această activitate.

Proiectul de modificare al actului normativ este elaborat cu scopul de a schimba în mod radical actuala lege, atât prin introducerea unor elemente de noutate, cât și prin reglementarea clară și lămurirea unor dispoziții existente, în scopul facilitării punerii în aplicare a prevederilor legale.

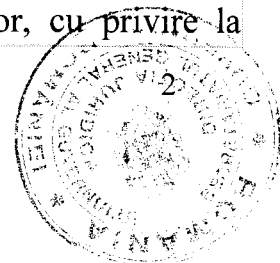
În ansamblul său, proiectul de act normativ urmărește trei tipuri de acordare de finanțare și anume prin **implementarea directă**, ce vizează acțiunile proprii întreprinse de către Ministerul pentru Români de Pretutindeni, prin **implementarea indirectă**, care se referă la proiectele derulate de către beneficiarii de finanțări, precum și prin **acordarea de granturi**.

Introducerea modalității de finanțare prin granturi se impune având în vedere necesitatea ca Ministerul pentru Români de Pretutindeni să aibă un instrument de implementare a politicii în domeniul de competență. Granturile oferă un astfel de instrument, prin aceea că: a) oferă posibilitatea implementării unor priorități tematice și geografice prin apeluri competitive de acordare a de granturi pentru programe și proiecte circumscrise unor astfel de priorități; b) oferă posibilitatea ca fondurile alocate prin granturi să fie justificate pe baza atingerii rezultatelor urmărite, degrevând beneficiarii și finanțatorul de activități cronofage de justificare prin acte financiar-contabile a întregii finanțări.

Astfel, în primul rând, textul actual de lege oferea doar posibilitatea analizei de propuneri de proiecte și programe inițiate de către beneficiari, iar rolul Ministerului pentru Români de Pretutindeni în implementarea unor obiective în domeniu este prin urmare limitat de existența unor inițiative corespunzătoare obiectivelor în cauză. Granturile oferă posibilitatea ca Ministerul pentru Români de Pretutindeni să ofere granturi conforme priorităților din politicile publice, pe care să le implementeze beneficiarii. În al doilea rând, flexibilitatea procedurii de finanțare prin granturi este justificată de faptul că, de regulă, beneficiarii granturilor sunt persoane juridice sau organizații internaționale cu expertiză și istoric îndelungat în domeniul lor de activitate, inclusiv în ceea ce privește obținerea, utilizarea și justificarea de finanțări nerambursabile, astfel încât aceste garanții de bonitate justifică proceduri simplificate de finanțare.

Prin urmare, beneficiarii vor fi de două categorii și anume cei definiți la articolul 2 din proiect și cei care vor beneficia de granturi, respectiv beneficiarii definiți la **art. 4² alineatul 4** din proiectul de lege.

De asemenea, proiectul distinge, în mod corespunzător, cu privire la

acordarea avansului în cele două situații: avansul de 30% în cazul implementării indirecte, și, respectiv, plata în avans din fonduri publice către beneficiari, de până la 100% din valoarea finanțării, în cazul granturilor, prin analogie cu prevederile art. 13 alin. (3) din Legea nr. 213/2016 privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Legea în vigoare prevede contractul de finanțare ca temei al transferului fondurilor bănești reprezentând finanțări nerambursabile. Având în vedere că proiectul propune organizațiile internaționale și instituții publice din state terțe ca beneficiari ai granturilor, iar acestea nu au, de regulă, prin statutele lor, capacitatea de a încheia contracte de finanțare, ci alte forme de acte juridice, precum memorandumuri, protocoale de cooperare, a fost propusă reformularea în consecință a articolului 5 din lege.

Totodată, având în vedere că legea în vigoare prevede noțiuni care nu sunt definite, precum program, proiect acțiune, precum și că proiectul de lege introduce noțiuni noi, proiectul propune un articol dedicat definirii acestora.

Derularea activității de acordare a finanțărilor nerambursabile asociațiilor românilor din afara granițelor, precum și organizarea unor proiecte proprii ale M.R.P au pus în evidență faptul că pot exista interpretări contradictorii ale unora dintre prevederile celor două acte normative, care uneori au dus la respingerea unor proiecte sau chiar la blocaj al activității.

Astfel, au existat interpretări eronate față de spiritul legii, în legătură cu beneficiarii finanțărilor din afara granițelor și din România care în conformitate cu legea română sunt persoane juridice străine și care nu ar putea beneficia de sprijin financiar în conformitate cu Legea nr. 321/2006.

Având în vedere că M.R.P acordă finanțări nerambursabile pentru proiectele, programele și acțiunile asociațiilor românești, persoane juridice care au sediul în afara granițelor României și luând în considerare faptul că acestea reprezintă peste 90% din beneficiarii finanțărilor, se impune adoptarea unor măsuri urgente pentru modificarea definiției termenului de beneficiar al finanțărilor nerambursabile, definiție contradictorie, care se regăsește în articolele 1 și 2 din Legea 321/2006.

Astfel, art. 1 din Legea 321/2006, precizează “Sprijinirea activității românilor de pretutindeni se realizează prin acordarea de finanțări nerambursabile și alte mijloace de sprijin financiar, în limita bugetului alocat, asociațiilor, fundațiilor, organizațiilor, instituțiilor și altor *persoane fizice și juridice reprezentative aparținând comunităților românești de pretutindeni din afara granițelor*”, pe când în art. 2 din Legea 321/2006 definește beneficiarii finanțărilor nerambursabile ca fiind “*asociațiile, fundațiile, organizațiile, instituțiile, persoanele fizice sau juridice românești din străinătate și din România*, legal constituite, în condițiile în care dezvoltă programe, proiecte sau acțiuni în sprijinul românilor de pretutindeni.

Drept urmare, se impune eliminarea termenului “*din afara granițelor*” și reformularea articolului 1 din Legea nr. 321/2006 după cum va fi detaliat în proiectul de lege.

Art. 2 din Legea 321/2006, precizează ca “pot fi beneficiare ale finanțărilor nerambursabile asociațiile, fundațiile, organizațiile, instituțiile, persoanele fizice sau **juridice românești din străinătate** și din România, legal constituite, în condițiile în care dezvoltă programe, proiecte sau acțiuni în sprijinul românilor de pretutindeni”.

Ținând cont de prevederile Codului Fiscal, cap III, art. 7.24, care definesc “persoana juridică română” drept “orice persoană juridică, care a fost înființată în conformitate cu legislația României sau care are locul de exercitare a conducerii efective în România”, termenul „persoanele juridice românești din străinătate”, apare a fi în contradicție atât cu definiția prevăzută în Codul Fiscal, cât și cu scopul pentru care a fost concepută legea. Mai mult, termenul anterior amintit contravine principiilor generale de drept, care prevăd ca odată urmată procedura de înregistrare sau autorizare specifică fiecărei categorii de persoane juridice, respectiva persoană juridică devine subiect de drept românesc și poate acționa doar pe teritoriul României. Pentru a acționa pe teritoriul altui stat, respectiva persoană juridică, trebuie să își înregistreze agenția/sucursala/filiala conform legislației aceluși stat. Prin înregistrare, agenția/sucursala/filiala devine persoană juridică a aceluși stat, nicidecum persoană juridică română. Ceea ce trebuie reținut este ca persoanele juridice românești nu pot acționa în străinătate, decât prin intermediul extensiilor juridice menționate mai sus, care întotdeauna sunt persoane juridice străine.

Ministerul pentru Românii de Pretutindeni derulează frecvent proiecte și acordă finanțări nerambursabile unor persoane juridice străine reprezentative, aparținând comunităților românești din afara granițelor și care desfășoară activități în sprijinul românilor de pretutindeni. Formularea actuală a textului legal conduce la impunerea unor condiții dificil de îndeplinit de către beneficiarul finanțărilor nerambursabile, conform art. 2 din Legea 321/2006.

Având în vedere cele de mai sus, se impune reformularea articolului 2 din Legea nr. 321/2006 după cum va fi detaliat în proiectul de lege.

Programele/proiectele/acțiunile calificate (pentru care s-a aprobat finanțarea) pot avea o durată de desfășurare pe tot parcursul anului calendaristic. De altfel, **anumite programe sau proiecte se derulează, prin natura activităților desfășurate, începând chiar din luna ianuarie** (școli, tipărire ziare, reviste, centre culturale cu activități complexe, biblioteci în cadrul cărora se desfășoară și cursuri, etc.). Astfel, proiectul de lege reglementează acordarea de finanțare nerambursabilă pentru proiectele potențial multianuale, care vor fi însă aprobate pe întreaga perioadă de

derulare, dar finanțate anual, prin acordurile de finanțare încheiate în acest sens.

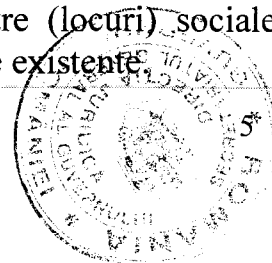
Având în vedere situațiile în care un beneficiar de finanțare nerambursabilă nu își îndeplinește obligațiile prevăzute în acordul de finanțare, proiectul de lege menționează expres că acestea pot fi considerate cauze de neeligibilitate pentru acordarea de finanțări nerambursabile ulterioare, în funcție de gravitatea încălcării procedurilor sau a acordurilor.

Totodată, pentru a eficientiza procedura de acordare a finanțărilor nerambursabile și de decontare se impune modificarea unora dintre prevederile referitoare la tipul de proiecte și la categoria de cheltuieli ce pot fi decontate după cum este prevăzut în proiectul de lege.

Având în vedere că proiectele finanțate presupun efectuarea unor cheltuieli eligibile directe și indirecte, dar quantumul celor indirecte nu este prevăzut de actuala lege, se impune definirea acestor cheltuieli în conformitate cu practica și legislația comunitară, fiind transpuse în proiect prevederile art. 68 ale Regulamentului UE nr. 1303/2013.

De asemenea, în ceea ce privește modul de utilizare de către beneficiari a finanțărilor primite, proiectul a transpus în propunerile legislative situații întâlnite în practică în care valoarea mică a finanțării este cu mult depășită de costurile de personal și auxiliare necesare verificării integrale a documentelor justificative prezentate de beneficiar. Tot la acest capitol, în practică s-a constatat că este de multe ori recomandată monitorizarea în teren a modului de derulare a proiectelor finanțate, care se desfășoară, de regulă, în străinătate, prin comparație cu simpla verificare în țară a documentelor justificative de către Ministerul pentru Românii de Pretutindeni. Personalul din țară nu are, în lipsa monitorizării în teren, posibilitatea reală de a constata, cu un grad ridicat de certitudine, exactitatea acestor documente. Prin urmare, proiectul propune un sistem mixt, care îmbină monitorizarea în teren, sprijinită de misiunile diplomatice și oficiile consulare, cu verificarea parțială sau integrală a documentelor justificative, în funcție de circumstanțele fiecărei situații în parte și de cum beneficiarii primesc finanțările în cadrul procedurii implementării indirecte sau a celei a granturilor, după caz.

Proiectul are în vedere și faptul că în cadrul unităților de cult ale românilor de pretutindeni se desfășoară și altfel de activități decât cele specifice locașurilor de cult în general, care însă vin în sprijinul menținerii, afirmării și promovării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a românilor din afara granițelor. Există numeroase biserici unde se organizează cursuri de limba română în casele parohiale sau în alte spații impropii desfășurării unor asemenea activități, și de asemenea a fost semnalată în cadrul multor comunități nevoia existenței unor centre (locuri) sociale și spirituale care necesită locații independente de bisericile existente.

2. Schimbări
preconizate

Ministerul pentru Românii de Pretutindeni va reprezenta un important partener pentru orice asociație sau organizație care propune proiecte ce pot produce rezultate concrete pentru comunitățile românești din afara granițelor.

Apreciem că finanțarea în mod constant și consistent a unui număr cât mai mare de proiecte propuse de asociațiile românești va determina:

- Afirmarea și promovarea identității culturale, lingvistice și religioase a comunităților românești;
- Îmbunătățirea accesului elevilor la un învățământ de calitate, bazat pe respectarea adevărului istoric privind istoria, cultura și tradițiile comune;
- Refacerea și dezvoltarea patrimoniului bisericesc comunitar; dezvoltarea organizațională a cultelor religioase; monitorizarea respectării de către autoritățile statelor de reședință a dreptului la identitate spirituală liber consimțită;
- Creșterea încrederii în valorile românești și în inițiativa și acțiunile României, îmbunătățirea imaginii României și a percepției asupra prezenței românești în statele unde se regăsesc comunități românești;
- Dezvoltarea și consolidarea sectorului societății civile care prin acțiunile sale va contribui la evoluția democratică și europeană a românilor de pretutindeni;
- Instituirea unor relații bazate pe transparență, profesionalism, eficiență, credibilitate și inițiativă;
- Eficientizarea activității asociațiilor, fundațiilor, organizațiilor, instituțiilor, diversificarea acțiunilor acestora, relaxarea din punct de vedere financiar urmată de concentrarea spre obținerea de rezultate cât mai bune;
- Creșterea capacității organizatorice și funcționale a asociațiilor, fundațiilor și organizațiilor comunităților românești de pretutindeni;
- Asigurarea continuității acțiunilor.

3. Alte informații
(**)

Punerea în aplicare a Legii nr. 321/2006 a adus îmbunătățiri substanțiale în procesul de finanțare a proiectelor, fiind pentru prima dată când au fost reglementate procedurile de elaborare a documentațiilor, de selectare și aprobare a proiectelor. Cu toate acestea, derularea întregului proces de finanțare se face extrem de greoi, având în vedere că textul legii lasă loc de interpretări în legătură cu beneficiarii finanțărilor nerambursabile, precum și datorită faptului că marea majoritate a beneficiarilor sunt persoane juridice străine, care se supun de cele mai multe ori și legislației statelor din care provin.

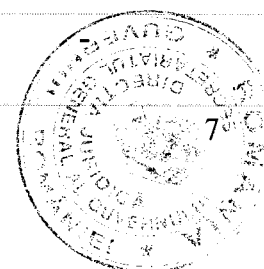

Secțiunea a 3-a
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul
1 ¹ Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul
2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative(***)	Nu este cazul
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii(***)	Nu este cazul
3. Impactul social	Nu este cazul
4. Impactul asupra mediului (***)	Nu este cazul
5. Alte informații	Proiectul de lege va avea un impact pozitiv asupra activității de acordare a finanțării nerambursabile atât la nivelul MRP ca finanțator, cât și la nivelul beneficiarilor finanțării nerambursabile

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Indicatori	Anul		Următorii				Media pe 5 ani
	curent		4 ani				
1	2	3	4	5	6	7	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-	
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-	
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-	
(ii) impozit pe venit	-	-	-	-	-	-	
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-	
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-	
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-	
(i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-	
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-	

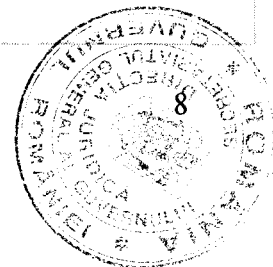

a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri si servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri si servicii	-	-	-	-	-	-
3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor si/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
7. Alte informații						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normative; a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul
1 ¹ Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul
2. Conformitatea proiectului de act	Nu este cazul

normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul
6. Alte informații	

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de lege este supus dezbaterii publice. Au fost solicitate puncte de vedere de la Consiliul Concurenței, Consiliul Național al Audiovizualului, Ministerul Educației Naționale, Ministerul Culturii și
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Identității Naționale, Consiliul Național al Audiovizualului, Agenția Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, Societatea Română de Televiziune, Societatea Română de Radiodifuziune Toate asociațiile românilor de pretutindeni vor putea face observații și propuneri.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii	Prevederile actului normativ nu se referă la domeniile de activitate aflate în coordonarea consiliilor interministeriale permanente.

Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de către Consiliul Legislativ, prin avizul nr. 575/2017.
6. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 7-a

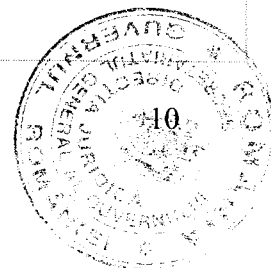
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Au fost respectate prevederile Legii nr. 52/2003 cu privire la transparența decizională în administrația publică și la accesul la informațiile de interes public.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul
3. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 8-a

Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul
2. Alte informații	Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat pentru proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 321/2006 privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, precum și a modului de repartizare și de utilizare a sumei prevăzute în bugetul Ministerului pentru Români de Pretutindeni pentru această activitate, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

MIHAI TUDOSE

